

Додаток 1
до Порядку здійснення дозорного
епідеміологічного нагляду
за протимікробною резистентністю
(підпункт 2 пункту 4 розділу II)

Відбір зразків крові та СМР у пацієнтів з ознаками інфекції кровотоку або менінгіту

Медичним працівникам слід активно проводити моніторинг стану пацієнтів і виявляти випадки з клінічними ознаками, що дозволяють запідозрити інфекцію кровотоку або менінгіт.

Основними показаннями для бактеріологічного дослідження крові є наявність двох або більше симптомів синдрому системної запальної відповіді:

- лихоманка 38°C та вище або гіпотермія нижче 35°C ;
- частота серцевих скорочень більше 90 ударів на хвилину;
- частота дихання більше 20 на хвилину;
- число лейкоцитів більше $12 \times 10^9/\text{л}$ або менше $4 \times 10^9/\text{л}$ або за наявності більше 10 % незрілих форм.

Забір крові

Зазвичай один комплект для гемокультури містить один зразок крові, отриманий після однієї венепункції, внесений одночасно в два окремих флакони – один для аеробного, а інший для анаеробного культивування.

Отримання зразків крові не повинно затримувати початок антибіотикотерапії більше ніж на 45 хвилин.

Кров слід унести в комплект з двох флаконів для гемокультури (один для виявлення аеробної та факультативно-анаеробної мікрофлори, другий для виявлення анаеробної мікрофлори або два флакони для виявлення аеробної та факультативно-анаеробної мікрофлори).

Забір крові здійснюють як мінімум з двох ділянок (обидва доступи можуть бути черезшкірними або один доступ – черезшкірний, а інший через порт судинного катетера, який встановлено не більше 48 годин до моменту забору (окрім випадків забору для діагностики катетер-асоційованих інфекцій кровотоку).

При підозрі на інфекційний ендокардит досліджують щонайменше три зразки (по два флакони кожний) з проміжком часу не менше шести годин.

Шкіру над веною, яку пунктують, ретельно обробляють 70% етиловим спиртом впродовж 30 секунд, а далі йодовмісним антисептиком (йодопірон, повідон-йод) або 2% розчином хлоргексидину впродовж 30 секунд. Дають висохнути та проводять венепункцію (повторну пальпацію вени дозволено проводити виключно в одягнених стерильних рукавичках!).

Об'єм досліджуваної крові при кожній венепункції має становити 10-30 мл у дорослих та не менше 2 мл у дітей (таблиця 1).

Таблиця 1. Об'єми крові, рекомендовані для отримання гемокультури у дітей

Маса тіла дитини (кг)	Рекомендований обсяг крові для отримання гемокультури (мл)		Загальний обсяг для культивування (мл)
	Комплект для гемокультури №1	Комплект для гемокультури №2	
≤1	2		2
1,1-2,0	2	2	4
2,1-12,7	4	2	6
12,8-36,3	10	10	20
>36,3	20-30	20-30	40-60

Оптимальне співвідношення обсягів крові і поживного середовища становить від 1:5 до 1:10 або відповідно рекомендацій виробника флаконів для гемокультур.

Транспортування зразка

Гемокультури повинні бути доставлені в лабораторію якомога швидше після взяття крові.

Якщо відправка затримується, флакони, призначені для обробки за допомогою автоматизованих систем культивування, повинні зберігатися при кімнатній температурі. Флакони, призначені для ручної обробки, повинні зберігатися при 37°C. Заборонено зберігати гемокультури в холодильнику.

Забір СМР

Забір СМР здійснює лікар-клініцист шляхом люмбальної пункції з дотриманням правил асептики. Пункцію виконують між остистими відростками L4 та L5 або L3 та L4. Місце пункції обробляють 70% етиловим спиртом впродовж 30 секунд, а потім наносять розчин йодовмісного антисептика (йодопірон, повідон-йод) та дають висохти. СМР забирають в кількості 3-4 мл в три стерильні пробірки, по 1 мл в кожну. Якщо достатню кількість СМР відібрати неможливо, відбір менше 1 мл недоцільний. В таблиці 2 наведений алгоритм вибору виду дослідження в залежності від кількості відібраної СМР.

Таблиця 2. Відправлення зразків СМР на лабораторні дослідження

Кількість відібраних пробірок	Бактеріологічне дослідження	Біохімічне дослідження	Цитологічне дослідження
1	пробірка №1	-	-
2	пробірка № 2	пробірка №1	-
3	пробірка №2 або № 3	пробірка №1	пробірка № 2 або № 3

Зразок негайно доставляється в лабораторію для посіву. В процесі зберігання та транспортування зразок оберігають від холоду.